

The background of the cover is a photograph of an elderly man with a grey beard and glasses, wearing a red and blue plaid shirt. He is looking slightly to the right. The image is partially obscured by a white curved line and a semi-transparent white circle. In the top right corner, there are two overlapping rounded rectangular boxes: a dark blue one on top and a green one below it. In the bottom left, there is a dark blue rounded rectangular box, and in the bottom right, there is a green rounded rectangular box. The text is white and green, matching the colors of the boxes.

PENSIOENFONDS

ZORG & WELZIJN

Leve
je tweede leven

Jaarbericht 2007

Utrechtseweg
91 - 95

SIENFONDS

G & WELZIJN

Jaarbericht 2007

Het pensioenfonds voor de sector zorg en welzijn is aan een tweede leven begonnen, met een nieuwe naam en een nieuwe structuur. Pensioenfonds Zorg en Welzijn kijkt in dit jaarbericht terug op zijn vorige leven en vooruit naar het volgende. Samen met mensen die ook aan hun tweede leven begonnen zijn. Met hun goedgeregelde pensioen.

PENSIONENFONDS ZORG

Inhoudsopgave

Een overzicht in 9 hoofdstukken

- 1. Voorwoord:**
een persoonlijk bericht van Peter Borgdorff en Hans Alders **pagina 7**
- 2. Meerjarenoverzicht:**
een compacte samenvatting **pagina 8**
- 3. Profiel:**
wie we zijn en waar we voor staan **pagina 10**
- 4. Organisatie:**
onze structuur en ons bestuur **pagina 12**
- 5. Strategie en toekomstperspectief:**
onze missie, behaalde en gestelde doelen **pagina 16**
- 6. Klantgerichtheid:**
over klanten, deelnemers en partners **pagina 18**
- 7. Resultaten:**
onze financiële positie, beleggingsrendement en -beleid **pagina 22**
- 8. Samenvatting:**
de cijfers van 2007 **pagina 28**
- 9. Mededelingen:**
van de externe actuaris en externe accountant **pagina 34**

En tussendoor

Vier portretten van vier leeftijdsgenoten die vertellen over hun 'eerste' leven, waarin ze werkzaam waren in de sector zorg en welzijn. En over hun tweede leven, na hun pensioen. Waarin de gezondheid en het welzijn van andere mensen eigenlijk altijd nog een rol speelt.

Voorwoord

Leve het Pensioenfonds Zorg en Welzijn!

Voor u ligt het eerste jaarbericht uit naam van Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Een nieuwe naam, maar zeker geen nieuwkomer op de pensioenmarkt. Het pensioenfonds behartigt de belangen van ruim twee miljoen (oud)-werknemers in de sector zorg en welzijn en het pensioenfonds blijft groeien. Ieder jaar sluiten meer organisaties zich bij onze collectieve pensioenregeling aan.

Pensioenfonds Zorg en Welzijn is met ingang van 2008 als het ware aan een tweede leven begonnen. Nieuw is dat we de uitvoering van de pensioenregeling hebben uitbesteed, maar net als in ons vorig leven werken we nog steeds zonder winstoogmerk en houden we de kosten van uw pensioen zo laag mogelijk.

Een nieuw leven geeft ook nieuwe kansen. Nu we ons volledig op het beleid richten omdat de uitvoering is uitbesteed, hebben we onze handen vrij om ons nog meer te focussen op vernieuwingen in pensioenland. Deelnemers zullen dat direct gaan merken aan bijvoorbeeld de communicatie over pensioenen.

Maar in dit jaarbericht blikken we eerst nog terug op 2007. Een jaar dat in het teken stond van de splitsing van uitvoering en beleid bij het pensioenfonds. De medewerkers hebben daar hard aan gewerkt. Wij roemen hun enorme inzet en veerkracht. En wij bedanken natuurlijk ook onze klanten, deelnemers, sociale partners en instellingen, voor het in ons gestelde vertrouwen.

P.J.C. Borgdorff

Directeur Bestuursbureau

J.G.M. Alders

Voorzitter Bestuur

Meerjarenoverzicht

	2007	2006	2005	2004	2003
Werkgevers en deelnemers (aantallen)					
Aangesloten werkgevers	19.400	19.000	18.600	17.300	14.200
Premiebetalende deelnemers	1.126.700	1.104.000	1.083.500	1.068.800	1.044.900
Gewezen deelnemers	704.200	671.600	639.300	613.900	586.000
Pensioengerechtigden	260.200	245.900	230.900	216.400	201.600
(Gewezen) deelnemers	2.091.100	2.021.500	1.953.700	1.899.100	1.832.500
Premiepercentages					
Pensioen (over salaris min AOW-franchise)	22,5% ¹⁾	22,5% ¹⁾	18,8%	13,6%	9,8%
FLEX (over salaris)	0% ¹⁾	0% ¹⁾	4,9%	5,4%	4,9%
AP (over salaris min AP-franchise)	0,8%	0,8%	2,0%	3,3%	3,9%
Premiebijdragen, uitkeringen en kosten (in € miljoen)					
Premiebijdragen	3.947	3.600	3.553	2.978	2.325
Pensioenuitkeringen	2.072	1.926	1.761	1.645	1.528
Pensioenuitvoeringskosten	91	87	94	94	110
Beleggingsportefeuille²⁾ (in € miljoen)					
Vastrentende waarden	31%	29%	30%	34%	30%
Aandelen	41%	46%	47%	47%	49%
Private equity	6%	5%	5%	5%	5%
Vastgoed	14%	13%	11%	11%	12%
Commodities	5%	4%	5%	3%	4%
Portfolio of strategies	3%	3%	2%	-	-
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Voorziening pensioenverplichtingen³⁾ (in € miljoen)					
Technische voorzieningen	59.817	60.352	60.706	51.076	50.206
Voorziening voor risico deelnemers	120	106	90	43	17
Eigen vermogen³⁾ (in € miljoen)	28.509	20.558	11.212	9.032	2.847
Dekkingsgraad (rechtens afdwingbare aanspraken)³⁾ jaartultimo					
	148%	134%	118%	116%	105%
Toegekende indexering⁴⁾					
	100%	100%	50%	100%	100%

	2007	2006	2005	2004	2003
Beleggingsresultaten²⁾ (in € miljoen)	5.770	7.431	10.111	5.829	6.857
Vastrentende waarden	3,2%	0,7%	4,5%	6,3%	4,7%
Aandelen	6,3%	16,3%	21,2%	12,0%	23,8%
Private equity	28,1%	26,8%	33,6%	16,7%	3,8%
Vastgoed	9,8%	29,4%	17,8%	12,6%	8,6%
Commodities	35,5%	-22,3%	26,9%	20,9%	23,3%
Portfolio of strategies	8,9%	6,4%	14,3%	-	-
Beleggingsrendement	8,8%	11,0%	16,4%	10,9%	15,0%
Totaalrendement⁵⁾	7,1%	10,2%	16,7%	-	-
Cumulatief rendement vanaf 1970⁶⁾	9,2%	9,2%	9,2%	8,9%	8,8%
Kosten vermogensbeheer (in € miljoen)	-197	-151	-131	-119	-113

- 1) Vanaf 2006 is het premiepercentage voor FLEX-pensioen inbegrepen bij het premiepercentage voor het Ouderdomspensioen.
- 2) In het meerjarenoverzicht worden de beleggingen gepresenteerd vanuit het perspectief van Asset Liability Management (ALM). De percentages in het hoofdstuk Resultaten (pagina 22 en verder) worden gepresenteerd vanuit het managementperspectief van het pensioenfonds.
- 3) De voorziening pensioenverplichtingen is tot en met 2003 berekend op een vaste rekenrente van 4%; vanaf 2004 op marktwaarde. De invloed van deze wijziging op het eigen vermogen en de dekkingsgraad is eveneens vanaf 2004 verwerkt.
- 4) Het percentage geeft weer in hoeverre de loonontwikkeling in de sector wordt gevolgd.
- 5) Het afdekken van een deel van de renterisico's van de pensioenverplichtingen wordt 'liability hedge' genoemd. Het totaalrendement is het beleggingsrendement inclusief het resultaat op liability hedge.
- 6) Per categorie kan het startmoment van de total return-berekening verschillen. Met 'total return' wordt het gemiddeld rendement per jaar aangeduid.

Profiel

Dit is Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Een nieuwe naam voor een vertrouwd pensioenfonds. Pensioenfonds PGGM heet voortaan Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De groeiende vraag van onze deelnemers naar meer dan alleen pensioen ligt ten grondslag aan de nieuwe naam en organisatievorm. De afgelopen jaren zijn diverse mogelijkheden onderzocht om aan deze vraag naar inkomensdiensten en producten te voldoen. Binnen de wettelijke regels was het als pensioenfonds onmogelijk om aanvullende producten en diensten in de markt te zetten. Daarom is ervoor gekozen om het beleid en de uitvoering te scheiden in twee juridisch strikt gescheiden organisaties. Naast Pensioenfonds Zorg en Welzijn hebben de sociale partners in de sector een coöperatie opgericht en die de naam PGGM gegeven. Hierbij hebben zij het belang van de deelnemers vooropgezet, omdat voor hen PGGM in de sector zorg en welzijn een vertrouwde naam is. Tegelijkertijd met de splitsing is de uitvoeringsorganisatie van het pensioenfonds aan deze coöperatie overgedragen.

Openheid

Na 38 jaar begint het pensioenfonds onder de nieuwe naam Pensioenfonds Zorg en Welzijn dus aan zijn tweede leven. Een nieuw leven, waarin ook veel hetzelfde blijft. Het pensioenfonds blijft een toonaangevend fonds dat voor de sector zorg en welzijn de collectieve kracht benut voor een solidaire pensioenvoorziening. Door openheid, betrokkenheid en aandacht voor het duurzaam uitvoeren van de taken wil het pensioenfonds zijn positie

voortdurend waarmaken en versterken. Doel is en blijft deelnemers voorzien van een goed pensioenpakket tegen een zo laag mogelijke prijs. En bij dit alles blijft solidariteit het uitgangspunt.

We richten ons in alles op duurzaamheid: een blijvend resultaat, een blijvende relatie en een blijvend betaalbaar pensioen.

De pensioenregeling omvat onder meer Ouderdomspensioen, Partner- en Wezenpensioen, Arbeidsongeschiktheidspensioen en Extra Pensioen. Deelnemers in het pensioenfonds bouwen een pensioen op dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon in de jaren dat iemand

bij het pensioenfonds is aangesloten. Het pensioenfonds streeft ernaar de hoogte van het pensioen zoveel mogelijk aan te passen aan de ontwikkelingen van de lonen in de sector.

Pensioenfonds Zorg en Welzijn is een stichting die eigenaar is van het pensioenvermogen. Het bestuur is verantwoordelijk voor de pensioenregeling en het fondsbeleid en eindverantwoordelijk voor een deugdelijke uitvoering van de pensioenregeling.

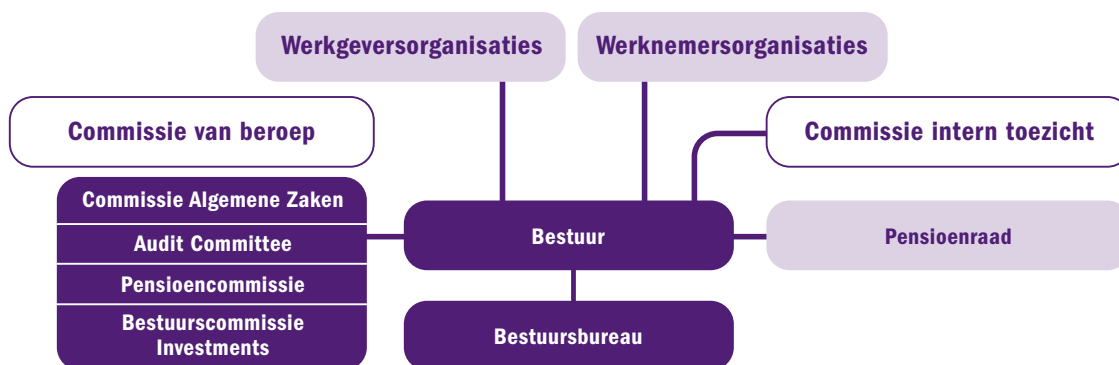
Voor de uitvoering van de pensioenregeling heeft het pensioenfonds een overeenkomst met PGGM. Datzelfde geldt voor het vermogensbeheer. Het totaal vermogen van het pensioenfonds dat is belegd, bedroeg eind 2007 88 miljard euro.

Organisatie

Bestuur van Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Pensioenfonds Zorg en Welzijn is een stichting die is opgericht door de sociale partners in de sector zorg en welzijn. De structuur van Pensioenfonds Zorg en Welzijn ziet er met ingang van 1 januari 2008 als volgt uit:

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleid en uitvoering van de collectieve pensioenregeling. Het bestuur bestaat uit zes vertegenwoordigers van werkgeverszijde, zes vertegenwoordigers van werknemerszijde en een onafhankelijke voorzitter. De beleidstaken omvatten onder meer de strategie van het pensioenfonds, het pensioenbeleid en de pensioenregeling, waaronder het premie- en indexeringsbeleid, het beleggings-, aansluitingen- en communicatiebeleid.

Het bestuur besteedt veel aandacht aan de eigen deskundigheidsbevordering. In principe gaat het bestuur uit van collectieve deskundigheid. Dat wil zeggen dat in het bestuur als geheel de diverse vereiste kwaliteiten en kennis in voldoende mate herkenbaar aanwezig moeten zijn. De bestuursleden vullen elkaars kwaliteiten aan. De kwaliteit van het bestuur wordt strikt in de gaten gehouden. Minimaal eenmaal per jaar bespreekt het bestuur gezamenlijk het eigen functioneren. Daarnaast voert de voorzitter jaarlijks functioneringsgesprekken met de individuele bestuursleden.

Pensioenraad

Een belangrijk orgaan binnen onze organisatie is de Pensioenraad. Deze raad bestaat uit deelnemers, gepensioneerden en werkgevers. Voor de implementatie van de zogeheten principes voor goed pensioenfondsbestuur is gekozen om de medezeggenschapfunctie en de nieuwe verantwoordingsfunctie te integreren in de Pensioenraad. Naast uitgebreide adviesbevoegdheden heeft de Pensioenraad ook bepaalde instemmingsrechten gekregen.

Ondersteuning bestuur

In de nieuwe organisatievorm ondersteunt het bestuursbureau het bestuur. Het bestuursbureau voert de regie over de uitvoering van de pensioenregeling. In dat kader ziet het bestuursbureau toe op het werk van de uitvoeringsorganisatie. Daarnaast zorgt het bestuursbureau voor het bewaken en realiseren van alle bestuurlijke processen. Het bestuur maakt gebruik van de expertise van de externe actuaris, de externe accountant en een aantal externe adviseurs van de bestuurscommissie Investments en het audit committee. De commissie intern toezicht, die bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen, houdt toezicht op het bestuur.

Een collectieve regeling moet met collectieve deskundigheid worden bepaald en uitgevoerd. Daarom is ons bestuur zo divers mogelijk.

Het bestuur

Voorzitter
J.G.M. Alders

Leden, vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties
F. Brink
drs. M.W. Meerdink (plaatsvervangend voorzitter)
drs. I.R. Smidt
drs. F.F.L. Vlak
drs. G.B.F. van Weelden
L.F.J. Jansen

Leden, vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties
C.M. van Brenk-van Barneveld MSc
S.J.M. Groen
T. de Jong (secretaris)
E.W.M. Merlijn
C.H.W. van Soelen
L.H.C. Vincken

Bestuursbureau
P.J.C. Borgdorff, directeur

Van links naar rechts: Ellie van Soelen, Elise Merlijn, Frits Brink, Leon Vincken, Simone Groen, Hans Alders, Corrie van Brenk, Florent Vlak, Marco Meerdink, Guus van Weelden, Ludo Jansen, Ineke Smidt en Tim de Jong.

Leve de wereldreiziger met het gouden hart

Janny Fioole (1942) heeft 2 volwassen dochters

'Ik ben op mijn 17e begonnen in het onderwijs. Werkende moeders had je in die tijd en in die omgeving niet. Dus stopte op mijn 29ste mijn carrière in het onderwijs. Met een aantal andere moeders zijn we toen de eerste kinderopvang gestart. Als vrijwilligers. Begin jaren 80 werden we een officiële stichting. En ik directeur. Toen kinderopvang geaccepteerd raakte en als sector groeide, kwamen er ook mannelijke directeuren. Daarmee werden de salarissen aanzienlijk verbeterd en heb ik nu een mooi pensioen.

De kans om de OBU in te gaan, viel samen met mijn groeiende frustratie over de overdaad aan regels in dit land. Ik maakte weken van 80 uur. Natuurlijk moeten er spelregels zijn, maar mensen moeten daardoor niet belemmerd worden. Als je werk je tegen gaat staan, moet je durven veranderen. Bij mijn, overigens geweldige, afscheid kreeg ik een ticket naar Chili, een goede rugzak, slaapzak en kompas. Ik kon zo weg.

Ik heb nooit geweten wat het was om zomaar te doen waar je zin in hebt.

Reizen wilde ik. Veel en ver. En dat heb ik ook gedaan. In Sri Lanka kwam ik in het Noord-Centrale gedeelte terecht. De 'dryzone'. Wat je daar ziet is verschrikkelijk, qua hygiëne, armoede, onderwijs. Ik kijk vooral naar de kinderen. Alles begint bij kinderen. De stichting waar ik vrijwilliger ben, helpt die kinderen. En via een kind helpen we het gezin, de school, het dorp. Met één steuntje in de rug creëer je zoveel mogelijkheden.

Sindsdien woon ik drie maanden in Sri Lanka, drie maanden in Nederland, drie maanden in Sri Lanka enzovoorts. En als ik in Nederland ben, probeer ik natuurlijk wel weer een reis te maken.

In Sri Lanka is het op dit moment heel moeilijk. De aanslagen van de Tamiltijgers worden steeds heftiger en breiden zich uit van militaire doelen naar bijvoorbeeld bussen. Het is niet meer verantwoord om met het openbaar vervoer te reizen. Er wordt van alles opgebouwd en weer afgebroken. Natuurlijk, je kunt ook stoppen en zeggen 'ik neem de risico's niet meer'. Maar er zijn zoveel mensen die er hoop uit putten, gezinnen die je ziet opbloeien. De mensen daar hebben de kennis, de deskundigheid, de mankracht en de tijd. Ze hebben alleen het geld niet. Zorg voor stenen en cement en ze bouwen!

Bij de kapper in Middelburg stond een pot waarin iedereen twee euro doneerde bij een knipbeurt. Daarvan is nu een bibliotheek gebouwd. Mensen die voor hun 40-jarig jubileum geld inzamelen, of via de breiclub. Een voor ons klein bedrag doet daar zoveel. De mensen daar zijn, heel plat gezegd, niet veel gewend en we moeten wel oppassen voor kolonialisme. Zorg dat mensen hun eigen waarde behouden of misschien juist wel ontdekken.

Mijn volgende reis gaat naar Mongolië, ik heb al paardrijlessen genomen. En daarna? Weer naar Sri Lanka natuurlijk!

Het zijn vaak mensen van wie je het niet zou verwachten, die als vrijwilliger naar Sri Lanka gaan. Ik roep iedereen die tijd, energie of geld in Stichting Sri Lanka wil stoppen op, om naar www.srilankasupport.nl te gaan.

Strategie en toekomstperspectief

De missie van Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Wij willen een toonaangevend pensioenfonds zijn. Voor de sector zorg en welzijn benutten wij onze collectieve kracht voor een solidaire pensioenvoorziening en op maat gesneden individuele dienstverlening. Door openheid, betrokkenheid en aandacht voor het duurzaam uitvoeren van onze taken willen wij onze positie voortdurend waarmaken en versterken.

Meerjarenplan 2005-2007

Het jaar 2007 was het laatste jaar van het Meerjarenplan 2005-2007. In het tussenjaar 2008 wordt een nieuw meerjarenplan gemaakt voor 2009-2011. In het volgende schema is te zien wat de resultaten in 2007 zijn:

Doel MJP 2005-2007

Een dekkingsgraad op marktwaarde conform het herstelplan dat eind 2005 met DNB is overeengekomen.

Over de periode 2005-2007 een absoluut rendement behalen van 8%. Score 2006: 11,0%.

Pensioenpremie rond 17,5%.

De premie bedraagt in 2007 gemiddeld 22,5% over het salaris minus franchise. Dit is gemiddeld 16% over het salaris.

Indexering (aanpassing aan looninflatie) in top 3 van de Nederlandse bedrijfstakpensioenfondsen. Score 2006: volledige indexatie (1,86%).

Kosten pensioenbeheer bedragen € 58 per deelnemer. Score 2006: € 66.

Zeer hoge klantloyaliteit (85%), te meten in jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek. Score 2006: 74%.

Hoge klanttevredenheid (7,5) in jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek. Score 2006: 7,3.

Hoog imago en goede reputatie (7,7) in jaarlijks te houden imago-onderzoek. Score 2006: 7,3.

Flexibiliteit (collectieve regeling) in pensioenleeftijd en pensioenvarianten.

Hoge medewerkertevredenheid (motivatie, te meten in medewerkertevredenheidsonderzoek). Doel 2007 score van 73. Score 2006: 70.

Stand van zaken 2007

De dekkingsgraad op marktwaarde bedraagt per 31 december 2007 148%.

Het rendement van de beleggingsportefeuille over 2007 bedraagt 8,8%. Inclusief de gedeeltelijke afdekking van het renterisico van de verplichtingen is het totaalrendement 7,1%.

De premie bedraagt in 2008 gemiddeld 16% over het salaris.

Op basis van de financiële positie is volledig geïndexeerd (1,82%). Hiermee behoort Pensioenfonds Zorg en Welzijn tot de top van de Nederlandse bedrijfstakpensioenfondsen.

Kosten pensioenbeheer € 63 in 2007 per normverzekerde. De daling is voortgezet.

Klantloyaliteit in 2007 is 73%. Lagere loyaliteit van actieve deelnemers en gepensioneerden.

Klanttevredenheid is in 2007 7,5.

Imago en reputatie scoorden in 2007 7,3. Ondanks dat 2007 een zeer turbulent jaar was, is het imago onder stakeholders stabiel gebleven.

Nieuwe Flexibele Pensioenregeling is per 1 januari 2006 ingevoerd met een grotere flexibiliteit in pensioenleeftijd. In 2006 is een voorstel opgesteld voor verdere flexibilisering pensioen vanaf januari 2008. In 2007 is besloten om de ingangsdatum te verschuiven naar 1 januari 2009.

Medewerkertevredenheid 2007 (motivatie) scoort 71.

Een nieuwe strategie in een nieuw leven

Pensioenfonds Zorg en Welzijn is aan zijn tweede nieuwe leven begonnen. De scheiding van beleid en uitvoering maakt dat op een andere manier naar de toekomst wordt gekeken. 2008 is bovendien een overgangsjaar waarin de strategische kaders van Pensioenfonds Zorg en Welzijn verder worden ingevuld.

De nadruk ligt in 2008 op drie speerpunten:

- De beoordeling van het werk door de uitvoeringsorganisatie en het verwerken van de resultaten in de afspraken voor volgende jaren, zodat de deelnemers, de gepensioneerden en werkgevers kunnen rekenen op een uitstekende uitvoering van de afspraken.
- Het opstellen van een nieuw beleidsplan en een meerjarenplan, waarmee het pensioenfonds zijn ambities voor de komende jaren zal vastleggen. Het pensioenfonds wil bij de top behoren, zodat de belanghebbenden kunnen rekenen op een goed pensioen voor een goede prijs.
- Het opstellen van een informatieplan voor alle belanghebbenden. In een digitaal tijdperk is informatie van het grootste belang. Het verstrekken van informatie is goed, maar het uitwisselen van informatie is beter, ook voor hen die hun pensioen (laten) onderbrengen bij het pensioenfonds.

Klantgerichtheid

De klanten

Pensioenfonds Zorg en Welzijn stelt zijn klanten centraal. Dat kan ook bijna niet anders voor een pensioenfonds dat bestaat bij de gratie van de sociale partners. Werkgevers en werknemers zijn namelijk de klanten van het pensioenfonds. De grootste klantengroep is die van de werknemers (ofwel deelnemers). Meer dan twee miljoen mensen zijn bij de collectieve pensioenregeling in de sector zorg en welzijn aangesloten. Door de groei in de sector zal dat aantal naar verwachting de komende jaren verder stijgen.

Om het directe contact met de werkgevers verder te versterken, is in 2007 een begin gemaakt met het Partner Programma. Maar ook met de deelnemers zoekt het pensioenfonds regelmatig contact. Pensioenfonds Zorg en Welzijn wil dicht bij de mensen staan. In 2007 is de eerste klantendag georganiseerd. Daarnaast wordt in het land en bij werkgevers regelmatig voorlichting gegeven over pensioenen.

Groei gebruik internet

Steeds meer deelnemers van Pensioenfonds Zorg en Welzijn gebruiken internet en het pensioenfonds probeert op zijn website daar op in te spelen. De Pensioenplanner is daarvan een goed voorbeeld. Al meer dan één miljoen deelnemers hebben hiervan gebruik gemaakt, van wie bijna 300.000 de Pensioenplanner in 2007 raadpleegden. Mede hierdoor is het aantal bezoeken aan de website in 2007 sterk gestegen. Het afgelopen jaar bezochten ruim één miljoen mensen de website van het pensioenfonds. Naast de Pensioenplanner trokken ook de acties van ons klantenmagazine Eigentijd meer mensen naar de website.

De speciaal voor jongeren gelanceerde website Mij'n Zorg had in 2007 zelfs een succesjaar. Na de introductie in 2006 van Mij'n Zorg met 21.000 bezoekers was de doelstelling het aantal bezoekers in 2007 te verhogen tot 35.000. Mede dankzij de succesvolle acties rondom de site is dat aantal al in de zomer gehaald. Het totaal aantal bezoekers van Mij'n Zorg is aan het eind van het jaar tot 60.000 opgelopen.

Uniform Pensioen Overzicht in 2008

Het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) is een feit. Deelnemers van Pensioenfonds Zorg en Welzijn krijgen deze vanaf 2008 thuis gestuurd. Voor het overzicht maakt het in de toekomst niet meer uit bij welk pensioenfonds iemand is aangesloten. Alle pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen die pensioencontracten uitvoeren, hanteren hetzelfde overzicht. Voor de klanten rest alleen, als dat nodig is, de diverse overzichten naast elkaar te leggen en de bedragen bij elkaar op te tellen. Vanwege het uniforme karakter kan de deelnemer ook het pensioen van haar of zijn partner bij de berekening betrekken. In dit overzicht staat precies wat de deelnemer moet weten over zijn of haar pensioen, wat de pensioenregeling precies inhoudt en wat de deelnemer bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of bij arbeidsongeschiktheid kan verwachten.

Tevredenheid klanten stijgt

Pensioenfonds Zorg en Welzijn laat meermalen per jaar onderzoeken hoe zijn klanten denken over zijn dienstverlening, zodat deze steeds verder kan verbeteren. De klanttevredenheid is in 2007 ten opzichte van het voorgaande jaar licht gestegen en de klantloyaliteit is nagenoeg gelijk gebleven.

De klanttevredenheidsscore komt op basis van de relatie-evaluatie in 2007 uit op 7,5 (tegen 7,3 in 2006). Vooral de kwaliteit van de pensioenregeling in combinatie met een hoog gewaardeerd serviceniveau wordt geprezen. De hoogte van de pensioenpremie beoordelen werkgevers met een 7,0 als rapportcijfer. In 2006 leverde dit nog een kritische 5,6 op. Bij werknemers speelt de hoogte van de pensioenpremie niet echt. Slechts 30% van hen weet hoe hoog de pensioenpremie is.

De klantloyaliteit van deelnemers was afgelopen jaar wederom stabiel met 66% (2006: 63%). Bij de werkgevers is de klantloyaliteit al jaren bijzonder hoog. In 2007 kwam dit uit op een percentage van 84,5% (2006: 83,5%).

Partner Programma

Om de relatie tussen werkgevers en het pensioenfonds verder te verstevigen is in 2007 een Partner Programma opgezet. Door de introductie van dit loyaliteitsprogramma is er een juiste balans gevonden tussen zakelijkheid en betrokkenheid. In een Partner Programma zijn voor de periode van twee jaar afspraken gemaakt over de wijze waarop werkgever en pensioenfonds samen zorg dragen voor:

- een optimale en integrale bediening van de werknemers van betreffende werkgever;
- de wederzijdse inspanningen daartoe;
- de ondersteuning die het pensioenfonds hierbij kan verlenen.

Ruim 80% van de werkgevers met meer dan 100 werknemers heeft in 2007 een Partner Programma getekend. In aantallen betekent dit 1.300 Partner Programma's. De introductie en invulling van het Partner Programma heeft verder bijgedragen aan de zichtbaarheid van het pensioenfonds onder werkgevers. Van de werkgevers gaf 89% aan in 2007 iets van het pensioenfonds te hebben gezien, gehoord of gelezen.

Leve de vliegende Hollander

Arie de Vos (1942) is getrouwd en heeft een dochter

'Mijn neef en zijn vrouw hebben een eigen bedrijf in Aalsmeer. En hij riep al jaren, als je ooit stopt, kun je bij mij komen werken. Dat is nooit iets concreets geweest, maar ik had het wel altijd een beetje in mijn achterhoofd.

Ik had heel veel plezier in mijn werk en belangrijker nog: ik was nog gezond. Ben nog gezond. 32 jaar lang heb ik bij het pensioenfonds voor de zorg en welzijn in de buitendienst gewerkt. Een aantal jaren als hoofd van de afdeling. We voerden controles bij werkgevers uit. Of de gegevens die zij aanleveren over deelnemers aan het pensioenfonds wel klopten en of ze op tijd geleverd werden. Ik keek er niet naar uit om te stoppen. Ik heb lang geworsteld met de vraag, wat ik zou moeten doen als ik thuis zat. Ik ben echt iemand van contact met mensen, heb ook altijd veel in het verenigingsleven gedaan. Ik zag er eigenlijk tegenop om te stoppen met werken. Maar op een gegeven moment neem je je iets voor, en dan moet je het ook doen. Op één mei 2007 ben ik gestopt. We zijn eerst maar eens op vakantie gegaan. Toen mijn neef daarna nogmaals vroeg of ik niet wat zou willen doen, was het meteen ja. Nu werk ik weer twee dagen in de week.

We zitten pal achter de bloemenvelding. Met eigen winkels op Schiphol en Eindhoven Airport. Bloemen, bloembollen en Holland souvenirs. Eindhoven is mijn verantwoordelijkheid. Op donderdag ga ik erheen met de bevoorrading. Een auto vol met bloemen, bloembollen en souvenirs. Dan neem ik alles door met de teamcoach daar, we kijken wat goed en minder goed gaat en bepalen het beleid. Op maandag ben ik in Aalsmeer en houd ik me voornamelijk bezig met het personeelsbeleid, de communicatie vanuit de directie naar de werkvloer. We zijn inmiddels met 80 medewerkers. We zijn gespecialiseerd in wat wij dan noemen het 'Holland product', en dat Holland gevoel trekt mij ook aan. De bloembollen die bij het seizoen passen, de houten tulpen. We ontwikkelen en produceren steeds nieuwe producten, en leveren die ook aan andere winkels.

Kijk voor het geld hoef ik het niet te doen, na 32 jaar pensioenfonds heb ik een goed pensioen opgebouwd. Ik heb een contract voor onbepaalde tijd dat we van beide kanten op elk moment op kunnen zeggen. We gaan ermee door zolang we er beiden zin in hebben.

Onze woongemeente Kudelstaart is belangrijk voor me. Ik ben actief in de kerk, zit in het bestuur van de kinderopvang (komt toch mijn pensioenfondsachtergrond weer terug hè) en ik organiseer mede de jaarlijkse veiling. Zo zamelen we geld en goederen in voor meerdere stichtingen en goede doelen tegelijk. Bijvoorbeeld voor Roemenië. Want ook daar ga ik één keer per jaar heen. Met een vracht hulpgoederen.'

Op vrijdag krijgen alle medewerkers het weekendbloemetje. Omdat ik niet op vrijdag werk, staat voor mij op donderdag om vijf uur het bloemetje al klaar. Mijn vrouw is gek op bloemen, ze moet altijd bloemen in huis hebben. Dus ik word elke week met open armen ontvangen.

Resultaten

De financiële positie

De financiële positie van Pensioenfonds Zorg en Welzijn kan in één kengetal worden samengevat: de dekkingsgraad (zie pagina 30). Eind 2007 bedroeg de nominale dekkingsgraad 148%, een forse stijging ten opzichte van 2006 toen de nominale dekkingsgraad 134% bedroeg. Het percentage lag ook ruim boven de vereiste dekkingsgraad van De Nederlandsche Bank, die 125% bedraagt.

Pensioenfonds voldoet aan eisen FTK

De toezichthouder van de pensioenfondsen, De Nederlandsche Bank, houdt scherp in de gaten of een pensioenfonds aan zijn verplichtingen blijft voldoen. Dat gebeurt onder meer aan de hand van het Financieel Toetsingskader (FTK) dat bij de nieuwe pensioenwet hoort en waarin duidelijke richtlijnen staan voor de kostendeekkende premie, de solvabiliteitseisen en een continuïteitsanalyse. De financiële opzet van Pensioenfonds Zorg en Welzijn voldoet aan de eisen van het FTK.

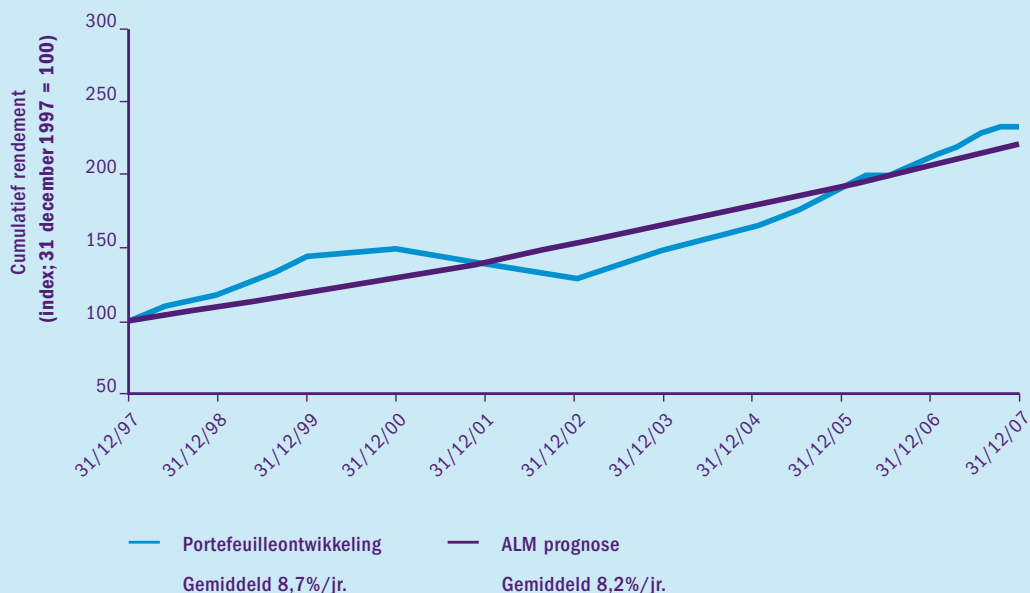
Goed rendement over 2007

Ondanks de wereldwijde kredietcrisis in 2007 heeft de financiële positie van Pensioenfonds Zorg en Welzijn zich weer positief ontwikkeld. Dit is het gevolg van een goed beleggingsrendement en een stijging van de lange rente. Het beleggingsbeleid is gericht op een hoog, stabiel en verantwoord rendement. Duurzaamheid is, zo is het afgelopen jaar opnieuw gebleken, belangrijk in de sector zorg en welzijn.

Nagenoeg alle beleggingscategorieën gaven over 2007 een positief rendement. Het beleggingsrendement is op 8,8% uitgekomen. Het totaal rendement, inclusief het resultaat op de liability hedge, is 7,1%. Hieronder staat een tabel met het beleggingsresultaat over 2007.

	Gewicht	Marktw waarde	Rendement	
	Jaar Ultimo	Jaar Ultimo	%	EUR
Index strategieën (Bèta)				
Aandelen	34%	30.066	7,4%	2.486
Vastrentende Waarden	23%	20.255	3,1%	642
Inflatie gerelateerd	9%	7.653	9,6%	406
Commodities	5%	4.808	35,6%	1.401
Alternative Bèta				
Portfolio of Strategies	3%	2.681	11,4%	266
Lange Termijn Actief	4%	3.862	6,1%	191
Illiquide strategieën				
Vastgoed	15%	12.744	9,8%	1.048
Private Equity	6%	5.046	28,1%	1.159
Structured Credits	1%	1.084	6,2%	23
Actieve strategieën				
Alpha	0%	-4		-500
Beleggingen	100%	88.195	8,8%	7.122
Liability hedge		-	-1,6%	-1.352
Totaal	100%	88.195	7,1%	5.770

Gecumuleerd rendement vanaf 1998

Duidelijk is dat een breed gespreide portefeuille op lange termijn een hoog en stabiel rendement kan opleveren, ook als het jaarlijkse rendement sterk schommelt. Bovenstaande grafiek geeft het gecumuleerde portefeuillerendement (inclusief liability hedge) vanaf 1998 weer.

Positief rendement in alle beleggingsportefeuilles

Aandelen, commodities (grondstoffen), private equity en vastgoed leverden in 2007 de grootste bijdrage aan het positieve rendement.

- De aandelenportefeuille liet een rendement van 7,4% zien, waarbij de opkomende markten positief presteerden. Ondanks de kredietcrisis boekten de meeste aandelenmarkten een positief resultaat. Echter, aandelen van financiële instellingen incasseerden fors koersverlies.
- Het totale rendement op vastrentende waarden kwam uit op 3,1% (2006: 0,9%). Door de turbulentie op financiële markten zochten beleggers in de tweede helft van 2007 hun heil in veilige staatsobligaties. Vooral Amerikaanse staatsobligaties stegen hierdoor sterk in koers.
- Het rendement voor inflatiegerelateerde staatsobligaties bedroeg 9,6% (2006: -0,6%). Door de daling van de reële rente in de Verenigde Staten leverden Amerikaanse inflatiegerelateerde staatsobligaties meer rendement dan gewone staatsobligaties.
- Het rendement op commodities kwam over 2007 uit op 35,6% (2006: -22,3%). Het grootste netto rendement in de portefeuille is in de energiesector 39,1% behaald.
- Het rendement op de vastgoedportefeuille bedroeg over 2007 9,8% (2006: 29,4%). Na een wijziging van de waarderingsmethodiek zijn alle beursgenoteerde vastgoedaandelen nu tegen beurskoers gewaardeerd.
- Het rendement op de portfolio of strategies bedroeg over 2007 11,4% (2006: 6,4%). De portfolio of strategies is een bundeling van dynamische beleggingsstrategieën. Eind 2007 was PoS opgebouwd uit zestien strategieën, onder meer in CO₂-emissierechten, bosbouw, landbouwgronden, volatiliteit, de vorm van rentecurves, verzekeringsrisico's, correlaties en beleggingen waarin beleggingsexpertise wordt gecombineerd met expertise uit niet-financiële netwerken. Ook de beleggingen in hedge fondsen zijn onderdeel van PoS.
- De lange termijn actief portefeuille, die erop is gericht om op een horizon van drie tot vijf jaar een betere rendement-risicoverhouding te realiseren dan een marktindex, behaalde een rendement van 6,1%.
- Het rendement op private equity voor 2007 is uitgekomen op 28,1% (2006: 26,8%). De reële marktwaarde van de portefeuille bedroeg ultimo 2007 € 4,9 miljard (2006: € 4,4 miljard).
- De structured credit portefeuille behaalde een rendement van 6,2%. Deze portefeuille bevat diverse transacties waarin met banken een vorm van risicodeling wordt aangegaan.

Kredietcrisis

De financiële markten raakten in 2007 in de ban van de kredietcrisis. De crisis begon in de Verenigde Staten waar mensen met risicohypotheek door de dalende huizenprijzen en stijgende rentes hun hypotheek niet meer konden betalen. In de loop van het jaar spreidden de koersverliezen in de kredietmarkt zich uit naar bedrijfsobligaties en ander schuld papier dat niet over de allerhoogste kredietwaardigheid beschikt. Ondanks de kredietcrisis boekten de meeste ontwikkelde aandelenmarkten een positief resultaat en bleef opvallend genoeg de schade voor schuld papier uit opkomende markten beperkt.

Verantwoord beleggingsbeleid

Pensioenfondsen Zorg en Welzijn voert een beleggingsbeleid dat is gericht op het realiseren van een hoog, stabiel en verantwoord rendement. Hoog, om een betaalbaar pensioen aan te bieden. Stabiel, zodat deelnemers erop kunnen vertrouwen dat geen grote premieschommelingen optreden en het pensioen bestendig wordt geïndexeerd. Verantwoord, omdat duurzaamheid belangrijk is voor onze klanten in de sector zorg en welzijn. Het beleggingsbeleid onderscheidt zich verder op vier punten: het streven naar een welvaartvast pensioen, innovatie, transparantie en verantwoord beleggen.

Uitsluitingenbeleid

Pensioenfonds Zorg en Welzijn hanteert sinds 2007 een nieuw uitsluitingenbeleid. Dit richt zich meer op de productie van en handel in controversiële wapens (nucleaire wapens, antipersoons landmijnen, clusterbommen, biologische en chemische wapens en munitie met verarmd uranium) en activiteiten waarbij fundamentele mensenrechten en arbeidsrechten worden geschonden.

In 2007 zijn op basis van de nieuwe criteria 29 ondernemingen uitgesloten (28 op het wapencriterium en één op het mensenrechtencriterium). Voordat tot uitsluiting op het wapencriterium is overgegaan, is de dialoog (engagement) geopend met de onderneming om de geconstateerde bevindingen te verifiëren (hoor en wederhoor). In één geval, PetroChina, heeft engagement over mensenrechten tot uitsluiting geleid. Het belegd vermogen waarop het uitsluitingenbeleid is toegepast, is toegenomen van 70% in 2006 tot 90% in 2007. De doelstelling voor 2008 is 95%.

Negatief in het nieuws

Op het moment dat Pensioenfonds Zorg en Welzijn nog bezig was met het formuleren van een nieuw uitsluitingenbeleid kwamen pensioenfondsen in 2007 negatief in het nieuws door het televisieprogramma Zembla.

Ook Pensioenfonds Zorg en Welzijn kwam onder vuur te liggen over de aard van enkele van zijn beleggingen. Veel klanten lieten weten boos en teleurgesteld te zijn dat het pensioenfonds dergelijke beleggingen deed. Het fonds heeft daarom direct enkele bedrijven die te maken hebben met de productie van clusterbommen, eerder dan gepland uit de beleggingsportefeuille verwijderd. Daarnaast is een lijst op de website gepubliceerd met alle bedrijven waarin het fonds belegt.

Sinds de uitzendingen is ook besloten om de deelnemers uitgebreider uit te leggen hoe het pensioenfonds belegt en waarom. Dit gebeurt onder meer met een verslag over verantwoord beleggen, maar ook door het organiseren van klantendagen.

Pensioenfonds als actieve eigenaar

Pensioenfonds Zorg en Welzijn stemt op algemene vergaderingen van aandeelhouders (AVA's) van beursgenoteerde vennootschappen door zich te laten vertegenwoordigen en door op afstand te stemmen. Het afgelopen jaar werden hiervoor 2.025 AVA's bezocht.

Samen met anderen gaat het pensioenfonds de dialoog aan met vennootschappen waarin het belegt, met het doel deze aan te zetten tot positief beleid en gedrag op het gebied van mensenrechten, milieu, corporate governance en sociale omstandigheden.

Vooruitblik verantwoorde beleggingen 2008

2008 staat in het teken van meer gerichte beleggingen op de integratie van milieu, sociale en governance factoren (de zogenoemde ESG-beleggingen) binnen de bestaande beleggingscategorieën, hogere dekking van het uitsluitingenbeleid, hoger percentage van stemuitoefening en meer zelf uitgevoerde engagementtrajecten. Bij de constructie van de strategische benchmark voor 2009 wordt integraal rekening gehouden met deze ESG-factoren. Om goed contact te houden met de samenleving over verantwoord beleggen wordt een structurele dialoog gehouden met de belangrijkste stakeholders van het pensioenfonds. Ook blijft Pensioenfonds Zorg en Welzijn veel aandacht besteden aan transparantie over het gevoerde beleid en de resultaten, die op de website worden gepubliceerd.

Microkrediet

De komende twee jaar investeert het pensioenfonds voor € 200 miljoen in een portefeuille microkrediet. Microkrediet is het verlenen van financiële diensten aan kleine ondernemers en boeren in ontwikkelingslanden. Toegang tot commerciële kapitaalmarkten is de enige manier om aan de groeiende vraag naar financiering van deze opkomende bevolkingslaag te voldoen. Micro Finance Institutions hebben aangetoond dat microkrediet een beheersbaar en winstgevend product is dat ook een positieve bijdrage aan kleine ondernemers in ontwikkelingslanden levert.

Leve de fietsende levensgenieter

Thea Ruts (1942) is getrouwd, heeft een zoon en een dochter

'We hebben een heerlijk tweede leven. We doen en laten waar we zin in hebben. Veel fietsen, wandelen in de bossen, dagje shoppen in de Koopgoot, weekendje Brabant, ochtend met mijn moeder weg, op zondag een thuisdag. Ik vraag me wel eens af waar ik vroeger de tijd vandaan haalde om te gaan werken.

We hebben een heerlijk huis, we zijn er alleen weinig. Dan staan we 's ochtends op, kijken elkaar aan en zeg ik: zullen we naar Dordrecht fietsen? En dan gaan we. We doen en laten waar we zin in hebben. Binnenkort weer op vakantie naar Tunesië met vrienden die we al jaren kennen. Ook leuk. Eigenlijk doen we alleen maar leuke dingen, of we maken het leuk.

Achteraf gezien had ik wel langer willen doorwerken. Aan de andere kant, je krijgt ook wat klachten. Mijn knieën bijvoorbeeld. En mijn rug. Het lijkt wel of die ziektes wachten tot je 65 bent. Maar daar laat ik me niet door achter de geraniums zetten. Ik blijf fietsen en wandelen en doen waar ik zin in heb. We doen allebei vrijwilligers-

werk, mijn man op de bus en ik pas een dag in de week op kinderen. Dat is mijn zaligheid. Kinderen zijn écht. Ze zeggen wat ze willen, zonder voorbehoud, dat is met volwassenen wel eens anders.

Ik heb 23 jaar in de linnenkamer bij Humanitas gewerkt. Op het laatst als hoofd. Toen werd me gevraagd of ik van de 55+ regeling gebruik wilde maken. Dat leek me eerst niets, maar ja, je moet ook

plaats maken voor jongere generaties en mijn man was net een jaar eerder met pensioen gegaan. De eerste drie maanden vond ik vreselijk. Heb ik zelfs gevraagd of ik weer terug kon komen. Ik miste de mensen. Mijn collega's en vooral ook de patiënten. Al die onnozele en onnuttige gesprekken, de verhalen over vroeger... Van mevrouw Koekenbakker en al die anderen. Heerlijke, schitterende verhalen, die koester ik gewoon.

Het is altijd een, hoe zeg ik het, heel interessante baan geweest. Door het contact met de patiënten maar ook met de familieleden. Mensen opvangen, klachten oplossen. Altijd vriendelijk blijven, hè. En dat deden we ook, want wij zijn nog van de oude stempel. Op het laatst waren we met 8 à 9 dames. Iedereen had zijn eigen taak en als je het even rustig had, hielp je de ander.

Nu mis ik het niet meer, hoor. Soms ga ik met mijn moeder nog even langs bij Humanitas, zij woont daar vlakbij. En dan spreek ik een oud-collega. Die zegt: je mist er niks aan hoor. Het is natuurlijk allemaal erg veranderd. Nieuwe mensen, nieuwe manieren. Nee, ik heb de mooiste tijd daar meegemaakt, 23 jaar lang. En nu hebben we de tijd lekker aan onszelf.'

Financieel hebben we het niet slecht. Ik doe gewoon wat mijn portemonnee toe laat.

We zijn haast nooit thuis. Ik hoor wel eens: je bent nog moeilijker te bereiken dan de koningin.

Samenvatting

Samenvatting van de cijfers over 2007

(bedragen in miljoenen euro's)

Balans per 31 december 2007

(na bestemming saldo van baten en lasten)

	2007	2006
Activa		
Beleggingen in vastrentende waarden	33.664	27.901
Beleggingen in zakelijke waarden	51.476	51.645
Overige beleggingen	2.168	1.223
Totaal beleggingen	87.308	80.769
Derivaten	672	1.245
Overige	4.241	1.344
Totaal activa	92.221	83.358
Passiva		
Stichtingskapitaal en reserves	28.509	20.558
Voorziening pensioen- en AP-regeling	59.817	60.352
Voorziening pensioenverplichting risico deelnemers	120	106
Derivaten	2.129	1.201
Schulden en voorzieningen	1.646	1.141
Totaal passiva	92.221	83.358

Rekening van baten en lasten 2007

	2007	2006
Premiebijdragen	3.947	3.600
Beleggingsresultaten	5.770	7.431
Pensioenuitkeringen	-2.072	-1.926
Pensioenuitvoeringskosten	-91	-87
Mutatie voorziening pensioen- en AP-regeling	535	356
Mutatie voorziening pensioenverplichting risico deelnemers	-14	-16
Financieel saldo waardeoverdrachten	-36	22
Overige baten en lasten	-88	-34
Saldo van baten en lasten	7.951	9.346

Belegd vermogen

Het belegd vermogen is als volgt samengesteld:

	2007	2006
Beleggingen	87.308	80.769
Derivaten activa	672	1.245
Derivaten passiva	-2.129	-1.201
Deelnemingen	128	108
Vorderingen en schulden beleggingen	1.958	-310
Totaal	87.937	80.611

Het belegd vermogen is in 2007 gestegen met totaal € 7.326 miljoen. Van de stijging is € 5.770 miljoen gerealiseerd door het beleggingsresultaat. Verder is het belegd vermogen gegroeid doordat meer aan premiebijdragen is ontvangen dan aan pensioenen en pensioenuitvoeringskosten is betaald.

Voorziening pensioen- en AP-regeling

De voorziening pensioen- en Arbeidsongeschiktheidspensioenregeling is met € 535 miljoen gedaald tot € 59.817 miljoen. De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

	2007	2006
Stand begin van het jaar	60.352	60.706
Pensioenopbouw	2.949	2.940
Indexering	1.089	1.163
Rentetoevoeging	2.502	1.783
Onttrekking voor pensioenen en pensioenuitvoeringskosten	-2.073	-1.909
Marktwaaardeverandering	-5.594	-4.850
Aanpassing actuariële grondslagen	281	293
Overige mutaties, per saldo	311	226
Stand eind van het jaar	59.817	60.352

Beleggingsresultaten

De beleggingsresultaten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2007	2006
Opbrengst beleggingen	7.319	8.186
Resultaat uit liability hedge	-1.352	-604
Subtotaal	5.967	7.582
Kosten vermogensbeheer	-197	-151
Beleggingsresultaten	5.770	7.431

De ontwikkelingen in de markt hebben ertoe geleid dat de beleggingsresultaten lager zijn.

Financiering en financiële positie

De financiële positie van pensioenfondsen kan worden beoordeeld aan de hand van de zogenoemde dekkingsgraad. De dekkingsgraad is de verhouding tussen aanwezig pensioenvermogen en de voorziening pensioen- en AP-regeling, uitgedrukt in een percentage. Dit verhoudingsgetal geeft aan in hoeverre de pensioenverplichtingen kunnen worden nagekomen.

Dekkingsgraad op basis van de nominale marktrente

In 2007 is de dekkingsgraad op basis van de nominale marktrente gestegen van 134% tot 148%.

	2007	2006
Dekkingsgraad begin van het jaar	134%	118%
Beleggingsopbrengst en rentetoevoeging	6%	9%
Premiebijdrage en pensioenopbouw	0%	0%
Verrichten van pensioenuitkeringen	1%	1%
Beheersing van de balansrisico's	-2%	-1%
Aanpassing actuariële grondslagen	-1%	-1%
Indexering	-3%	-2%
Marktwaaardeverandering	13%	10%
Dekkingsgraad eind van het jaar	148%	134%

De belangrijkste factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van de dekkingsgraad worden hieronder toegelicht:

- Beleggingsopbrengst en rentetoevoeging: 6 procentpunt. Deze post is het saldo van het behaalde beleggingsrendement en de rentetoevoeging aan de voorziening pensioen- en AP-regeling.
- Beheersing van de balansrisico's: -2 procentpunt. Door de stijging van de rente in combinatie met het afdekken van een deel van het renterisico op de verplichtingen is de dekkingsgraad gedaald.
- Aanpassing actuariële grondslagen: -1 procentpunt. De actuariële grondslagen zijn per 1 januari 2007 geactualiseerd. Door het aanpassen van de grondslagen is de dekkingsgraad eind 2007 gedaald met 1 procentpunt.
- Indexering: -3 procentpunt. Op 1 januari 2008 vindt de toekenning van de indexering over 2007 plaats. De jaarrekening 2007 houdt al rekening met deze toekenning. Indexering zorgt voor een stijging van de voorziening pensioen- en AP-regeling en dus een daling van de dekkingsgraad.
- Marktwaaardeverandering: 13 procentpunt. De voorziening pensioen- en AP-regeling wordt gewaardeerd tegen de nominale marktrente. De lange rente is gestegen van 4,3% naar 4,9%. Hierdoor daalt de waarde van de pensioenverplichtingen en stijgt de dekkingsgraad.

Het bestuur hanteert een dekkingsgraadstaffel als leidraad voor de bepaling van de hoogte van de jaarlijks toe te kennen indexering. Het bestuur heeft besloten voor de indexering per 1 januari 2008 de staffel te gebruiken. Door de verbeterde financiële positie kan het pensioenfonds per 1 januari 2008 de nominaal opgebouwde rechten en ingegane pensioenen volledig indexeren met de gemiddelde loonontwikkeling in de sector van 1,82% (1 januari 2007: 1,86%).

Premie ontwikkeling

In de financiële opzet van het pensioenfonds is indexering voorwaardelijk en afhankelijk van een dekkingsgraadstaffel op nominale marktrente. Ook de hoogte van de premie is afhankelijk van de stand van de dekkingsgraad. Het pensioenfonds heeft de ambitie om de pensioenen volledig te indexeren. Daarom spaart het fonds door voor een reële dekkingsgraad (dekkingsgraad op basis van reële rente) van 100% (circa 150% nominaal). Na het bereiken van deze 100% besluit het bestuur over eventuele extra indexering en eventuele korting op premiebijdragen.

De kostendekkende gedempte premie 2008 voor pensioen bedraagt 13,1% over salaris minus franchise. In 2007 was deze kostendekkende gedempte premie 15,8% over salaris minus franchise. De feitelijke premie 2007 bedroeg 22,5% over salaris minus franchise. Het verschil van 6,7% is bedoeld voor toekomstige indexering en om te groeien naar een reële dekkingsgraad van 100%. De feitelijke premie voor 2008 is niet gewijzigd ten opzichte van 2007.

iets voor een ander doen zit
blijkbaar in het beestje. Ook
thuis hoor. Mijn vrouw zit op de
kunstacademie en als die iets
moet doen waarvan ik vind dat
het gevaarlijk is, doe ik dat dus.
Met een slijptol een stuk steen
voorbewerken bijvoorbeeld.

Leve de hondstrouwe vrijwilliger

Rinus Sentse (1942) is getrouwd, heeft 4 kinderen en 8 kleinkinderen

'Ik ben begonnen in de voetsporen van mijn vader. In de administratie. Niet dat ik daar zin in had maar ja, ik moest het bedrijf voortzetten. Toen mijn vader overleed in '66, heb ik, in overleg met mijn toen kersverse vrouw, besloten opnieuw te beginnen.

Na een medisch administratieve opleiding kwam ik bij het ziekenhuis terecht. Door de hele digitalisering is het inhoudelijke accent van mijn functie steeds meer verschoven van registratie naar medische informatievoorziening. Boeiend werk. De ontwikkelingen op dat vlak waren en zijn zeer interessant. Ik had daar graag verder aan meegewerkt. Ook omdat er nog een hoop te doen valt. De mate waarin dingen zijn gerealiseerd, daar springt het 'water' soms van in je ogen. Waar ik in '93 al over publiceerde, staat nu nog op de agenda's.

Ik hield van het drukke bestaan dat bij mijn baan hoorde. Werkgroepen in het land bezoeken, publiceren, lezingen geven, congressen bijwonen. In Nederland en ver daarbuiten. De traditie dat artsen congressen op de plezierige plaatsen der aarde houden, hadden wij overgenomen. Dus dat was altijd erg prettig.

Als hulpverlener moet je 7 dagen per week, 24 uur per dag beschikbaar zijn. Vrijwillig ja, maar niet vrijblijvend.

Mijn tweede leven beginnen, kostte me best wat moeite. Ik miste de vele relaties, de drukte. Die drang om bezig te zijn heb ik nu eenmaal. Nu zit ik in de seniorenraad en de adviesraad voor de wet maatschappelijke ondersteuning (WMO). Beide raden geven gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente. En met succes. Door onze inzet worden huurwoningen voor senioren nu opgeplust.

Dat wil zeggen dat ze naar een hedendaags niveau van comfort worden opgeknapt. Zodat mensen langer in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen.

Ook aan mijn voorzitterschap van de Delta Reddingshonden Groep ben ik aardig wat tijd kwijt. We trainen honden, of eigenlijk hond en begeleider tot gecertificeerde reddingscombinaties. Je moet zeker weten dat hond en baas voor 100% klikken en stabiel presteren. Je geeft achterblijvers hoop op het vinden van een vermiste en dat mag geen valse hoop zijn. We staan instanties zoals de politie, brandweer en Rode Kruis bij als er mensen vermist worden, hier in de regio Zeeland maar ook in België.

Mijn toekomstplannen? Ik ben van plan hartstikke oud te worden en bezig te blijven zoals nu. Reizen zouden we ook wel willen maar er is veel dat ons hier houdt. Voor alles waar je aan begint, draag je verantwoordelijkheid. Vind ik. Van onze volle fruitbomen in de zomer tot de geiten, kippen, ganzen, poezen, hond en duiven. En ons huwelijk. Ruim 40 jaar al nu. We zijn echt een twee-eenheid!

Mededelingen

Mededeling van de externe actuaris

Bijgaande Samenvatting van de cijfers over 2007, verantwoord in dit Jaarbericht 2007 voorzover deze betrekking hebben op de technische voorzieningen (en dekkingsgraden), zijn ontleend aan de door ons gecontroleerde technische voorzieningen, zoals verantwoord in de geconsolideerde jaarrekening 2007 van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn te Zeist. De ontleende cijfers zijn opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent ons oordeel over de vermogenspositie, alsmede de (verdeling van de) resultaten van de stichting, dient de Samenvatting van de cijfers over 2007 in bijgaand Jaarbericht 2007 te worden gelezen in samenhang met de volledige door de accountant van het fonds gecontroleerde jaarrekening, alsmede het door ons opgestelde actuariële rapport met daarin begrepen de door ons op 11 april 2008 verstrekte actuariële verklaring. Zoals in de actuariële verklaring bij de jaarrekening is toegelicht, is het eigen vermogen van het pensioenfonds op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, dan ook sprake van een toereikende solvabiliteit.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn is naar mijn mening voldoende, mede gelet op mogelijkheden tot toeslagverlening. Daarbij is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria. Het toeslagbeleid is voorwaardelijk, maar het fonds ambieert de pensioenaanspraken jaarlijks volledig aan te passen op basis van de gemiddelde loongroei in de sector zorg en welzijn.

Amstelveen, 11 april 2008

B. den Hartog AAG verbonden aan Watson Wyatt B.V.

Accountantsverklaring

Aan het bestuur van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Opdracht

Wij hebben gecontroleerd of de Samenvatting van de cijfers over 2007 van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn te Zeist op de juiste wijze is ontleend aan de door ons gecontroleerde jaarrekening 2007 van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Bij die jaarrekening hebben wij op 11 april 2008 een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt. Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opstellen van de Samenvatting van de cijfers in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de Samenvatting van de cijfers te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig dienen wij onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de Samenvatting van de cijfers in het Jaarbericht op de juiste wijze is ontleend aan de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel is de Samenvatting van de cijfers over 2007 van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn te Zeist in alle van materieel belang zijnde aspecten op de juiste wijze ontleend aan de jaarrekening 2007 van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Toelichting

Wij vestigen er de aandacht op dat voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle de Samenvatting van de cijfers over 2007 dient te worden gelezen in samenhang met de volledige jaarrekening 2007, waaraan deze is ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 11 april 2008 verstrekte goedkeurende accountantsverklaring. Deze toelichting doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Amstelveen, 11 april 2008

KPMG Accountants N.V., D. Korf RA

D
E
N
S
I
O
E
N
F
O
N
D
S
Z
O
R
G
E
N
W
E
L
Z
I
J
N

Colofon

Oprichtgever: Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Concept/vormgeving: Keja Donia

Tekst: Désirée van der Jagt (CommunicatieWens) en Keja Donia

Fotografie: Piek

Drukwerk: Kwak & van Daalen & Runday

Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Utrechtseweg 91, Zeist
Postbus 4004, 3700 KA Zeist

Centrale receptie (030) 277 5575
Klantenservice (030) 277 55 77
Werkgeversdesk (030) 27733 22

www.pfzw.nl
K.v.K 41179049